

یلدشت سربیر

✓ نخستین همایش سراسری دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش کشور در اسفند ماه گذشته در محل دانشگاه هنر برگزار گردید. خبر کوتاه بود و مدت همایش نیز کوتاه تر. تمامی تلاشهایی که در طول یکسال برای برگزاری این همایش از سوی گروه زبانی صورت گرفته بود در مدت کمتر از نوزده ساعت به معرض اجرا گذاشته شد. با نگاهی به همایش می‌توان نکات مثبت و منفی آن را به دست یافت و برای برنامه ریزی بهتر در سالهای آتی از آن بهره برد. مهمترین نکات مثبت همایش عبارت بودند از:

- استقبال با شکوه دانشجویان و دانش‌آموختگان از حضور در این همایش و ارائه آثار و مقالات
- مشارکت مرکز ملی فرش ایران و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در برگزاری همایش از طریق حمایت مالی و از آن مهمتر ارسال پیام وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و حضور رئیس مرکز ملی فرش ایران در همایش
- نظر خوب و دقیق اجرای همایش به ویژه در کمیته اجرایی و دانشجوی همایش
- شرکت تقریباً تمامی دانشگاهها و مراکز آموزش دانشگاهی فرش در همایش و حرکت مثبت مدیران گروههای فرش در این ارتباط و اما مهمترین نکات ضعف همایش عبارت بودند از:
- کمبود فضا برای جای دادن تمامی حضار. برای این موضوع در همایش بعدی باید بطور جدی تری فکر نموده و برنامه ریزی کرد.
- عدم بها دادن دانشجویان و دانش‌آموختگان برای ثبت نام اولیه در همایش. در همایش های بعدی باید مکانیزم بهتری برای ثبت نام مقدماتی و متعاقب آن پیش بینی لازم برای نامین فضا و سایر مسائل بشود.

- کم بودن نسبی تعداد مقالات ارائه شده در مقابل سایر آثار و مهمتر از آن عدم رعایت کامل اصول مقاله نویسی علمی توسط ارائه دهندگان مقاله. در این راستا باید مسئولین گروههای فرش و استادان دروس مختلف ضمن تشویق دانشجویان به انجام امور تحقیقاتی، اصول نوشتن گزارشهای علمی را نیز به دانشجویان آموزش دهند.
- کم رنگ بودن حضور دانشجویان در اجرای سمینار.
- هر چند که تعدادی از دانشجویان و دانش‌آموخته گان فرش در ستاد اجرایی کمیته علمی و کمیته اجرایی حضور داشتند باید برای سالهای بعد این حضور را بیشتر و پررنگ تر نمود.
- کم بودن زمان برگزاری همایش. این امر باعث شد که بسیاری از حرفه‌ای دانشجویان و دانش‌آموختگان باقی بماند. بهتر است که برای سالهای بعد به فکر همایش دو روزه باشیم که البته این موضوع خود نیاز به تامین هزینه بیشتر دارد.
- به هر حال همایش علاوه بر نکات فوق دارای مزایا و اشکالات دیگری نیز بود. خوشحال خواهیم شد چنانچه خوانندگان این خبر نامه نظرات خود را ارسال کنند تا در اجرای همایشهای بعدی از آنها بهره مند شویم.

گزارش برگزاری نخستین همایش سراسری دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش کشور

بهد و تنظیم: ماریش ناصح پور
نخستین همایش سراسری دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش کشور با حضور بیش از چهار صد نفر از دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش در مفاصل کارشناسی و کار ذاتی، جمعی از دست اندرکاران

ارائه هیئت عالی برگزارنده دانشجویان و دانش‌آموختگان در زمینه طرح و نقش و تحول تاریخی و جغرافیایی فرش و نیز ارائه آثار نگاه آموزشی در زمینه بافت و مرمت و باطنه بعدی همایش بود. میزگرد اشتغال و آموزش با حضور رئیس و اعضای هیئت مدیره انجمن و برخی از مدیران مرکزی فرش ایران و مدیران فرش دانشگاه ها، با سخنوری سبواتا حصار در زمینه ارتقای کیفی آموزش عالی و توجه به اشتغال فارغ التحصیلان بود.

با توجه به فراخوان انجمن علمی از ۳۵ مقاله، ۱۳۵ اثر طراحی فرش ۵۴ اثر بافته شده، ۱۶۰ پروژکرزی ۱۹ اثر مرمت و ۸۲ نسخه تحقیقات و پایان نامه به دبیرخانه همایش واصل گردیده بود که آثار منتخب در نگارخانه هنر در مجاورت دانشگاه هنر به نمایش گذاشته شد و مورد بازدید مدعوین قرار گرفت.

در پایان پس از اهدای جوایز به برگزیدهگان ارسال کننده آثار و ملاقات قلمنامه همایش در ۱۴ بند فرات گذرید. بازنگری سر فصل ها، طراحی دوره کارشناسی ناپیوسته و دوره کارشناسی ارشد فرش، تقویت کادر علمی و تجهیزات دانشگاهها، گزینش نیمه متمرکز فرش و متناسب نمودن پذیرش با اشتغال در جامعه برتنامه ریزی، برای اشتغال و ایجاد تسهیلات خود اشتغالی از جمله خواسته های دانشجویان در این بیانیه بود.

پیام وزیر علوم تحقیقات و فناوری به نخستین همایش سراسری دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش کشور

بسم الله الرحمن الرحیم
برگزاری نخستین همایش سراسری دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش کشور را در ایام حرکت آفرین عاشورایی به تمامی شرکت کنندگان و دست اندرکاران گرمای صمیمانه تهنیت میگویم.
فرش دستیاف نماد ماندگاری از زیبایی و زایندهی تمدن ایران اسلامی و آمیزه موزون هنر، صنعت و فرهنگ فرابگیر و پویای این مرز و بوم است که در پرتو تلاش تاریخی و بی‌پروای طراحان و رنگرزان و بافندگان و دانشوران این هنر هم اعتباری برای این مردم به ازمان آورده و هم سهمی سبز در اشتغال و پاری رسانی به اقتصاد کشور داشته است.

با این همه در چند دهه اخیر به دلایلی از قبیل سیاستگذارهای ذریبط و کاستی های قانونی در صادرات و روزمرگی ها در لحظه مختلف فرش از یک سو و پیدایش و حضور فعال رفیای خارجی از سوی دیگر معضلاتی را فرا راه این هنر صنعتی بی نظیر قرار داده است.
در چنین شرایطی ضرورت داشت که برای بهبود امور علاوه بر متناسب نمودن قوانین و تصمیم گیری مدیریت فرش کشور از ساز و کارهای نوین و کارآمد آموزشی و پژوهشی بهره گیری شود که خوشبختانه با تصویب دوره های کارشناسی و کاردانی فرش و پذیرش دانشجو در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی از سال ۱۳۷۵ این نهفت علمی جدید آغاز گشت. اینک در پی چند دوره فراغت از تحصیل دانشجویان این رشته شاهد برپایی نخستین همایش دانشجویان و دانش‌آموختگان فرش می باشیم که با ابتکار شایسته انجمن علمی فرش ایران و با حمایت دستگاههای ذریبط از جمله مرکز ملی فرش ایران

اساتید، محققین، هنرمندان و مسئولین عالی و منطبق ای فرش کشور در تاریخ ۱۳ اسفندماه ۱۳۸۳ پیام وزیر علوم، تحقیقات و فناوری آغاز به کار کرد. این همایش به همت انجمن علمی فرش ایران و با حمایت مرکز علمی فرش ایران و اداره کل دانشجویان داخل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دانشگاه هنر برگزار گردید. در سستی از پیام دکتر سعید توفیقی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، سخنانی انجمن علمی و نیز ایجاد هماهنگی در بین فرهنگیان و دانش پژوهان، اساتید و هنرمندان این هنر صنعتی با اهداف اجرایی و برنامه ریز فرش را بر عهده دارد تقدیر نمودند. ایشان ضمن تشکر و ارج نهادن بر همکاری دانشجویان حمایت کنندگان این حرکت در سطوح مختلف از کلمه ستایشگران اساتید، هنرمندان و دانش پژوهان حرکت کننده در خواسته نمودند تا با تلاش جمعی و یکپارگی اهداف همایش در بین جایگاه دانش‌آموختگان در نظام فرش کشور گشته. آقای عرب سرخسی معاون وزیر بازرگانی و رئیس مرکز ملی فرش ایران به تشریح اهداف و وظائف مرکز ملی فرش و نحوه ارتباط آن مرکز با دانشجویان و فارغ التحصیلان در زمینه های آموزش پژوهش و تسهیلات پرداختند. آقای دکتر ندیمی رئیس گروه هنر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سخنران اصلی همایش به تبیین جایگاه هنر صنعتی فرش در عرصه حکمت و هنر اسلامی و ایرانی و نیز ضرورت توجه دانشجویان فرش و بهره گیری از تجارب ارزنده هنرمندان سنتی و زانو زدن در مقابل ارزش های معنوی و اصالت های هنری به منظور حفظ جوهره اصلی صنعت فرش تاکید نمودند. آقای میری تولید کننده و بازرگان و عضو هیات مدیره اتحادیه صادر کنندگان فرش ایران نیز به انتقال تجربیات خویش در زمینه تولید و تجارت فرش دستیاف و طرح پیشنهادی برای ارائه در سرفصل ها و دروس رشته فرش و نحوه فعالیت دانشجویان و دانش‌آموختگان پرداختند. آقای نورآبادی پاشا محقق فرش نیز به مقوله اشتغال فارغ التحصیلان و جایگاه آنان در عرصه صادرات و تولید فرش دستیاف پرداخت. دانشجوی نمونه کشور خاتم اعظم باقرزاده که فارغ التحصیل رشته فرش می باشد و آقای سالار حسن زاده یکی از دانش‌آموختگان فرش به تشریح تجربیات خود پرداختند.

و دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی در دانشگاه هیر بر گزار می شود. همچنین انجمن علمی فرش که رسالت تولید علم و توسعه تکرش علمی و نیز ایجاد همفکری و بین فریختگیان و دانش پژوهان اسانید و دستارستان این هنر اصالی به نهاد های اجرایی و بودایی زیر فرش تا به حیده دارم در این امر خطیر را خدمت نموده ضمن تشکر و ارج نهادن بر جنگاری دانشورانه حمایت کنندگان این حرکت در سطوح مختلف از جمله صاحب نظران، اساتید و دستارستان و دانش پژوهان شرکت کننده می خواهم تا با تلاش جمعی بر پیگیری اهداف همایش و سعی لازم در ضمن حمایت دانشجو یان و دانش آموختگان در نظام تفریح و اوقات آنها در اوقات کثیف این هنرانه فرهنگی اغلیت و تربیتی پیش از همه آن در توسعه همایی پرداخته و مسئولیت خود را با قبال دستارستان گشام آن ایفا نماید.

موفقیت همگان را از شماوند بزرگ در این مسیر خواستارم.

با آرزوی توفیق الهی
دکتر جعفر توفیقی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
۱۳ اسفند ۱۳۸۳

متن بیانیه دانشجویان و دانش آموختگان شرکت کننده در همایش

ما دانش آموختگان و دانشجویان رشته فرش دستار از انجمن علمی و کلبه دستار ایران برگزار می کنیم همایش دانشجویان و دانش آموختگان فرش که می بینیم که همین فضای را فراهم نمودند و خود را با پیگیری امور دخیل می بینیم.

۱- ما دانش آموختگان در همایش خواهان برگزاری در فضای سرسبز و دروس آموزش و ترویج فرش است. با توجه به نیاز این هنر، مسئله در عرصه تولید و صادرات باشد. ضمناً خطور نماید که دانش آموختگان و دانشجویان در دستار با تکرار دروس الزامی نیست.

۲- با توجه به اینکه بخشی از علاقه مندان آموزش دانش آموختگان فرش از عدم تناسب این رشته در دروس عمومی و نظری می باشد لذا تقاضا داریم در برگزاری چنین جشنواره علمی و نظری اقدامات لازم جهت تعطیلی بین دروس دیگر به عمل آید.

۳- با توجه به اینکه برخی از مراکز آموزشی فارسی زبان دروس عملی دارای مدارک تحصیلی غیر مرتبط با رشته فرش، قائله توان علمی متخصصان در سطح تحصیلی می باشند لذا انتخاب دو مدرک برای دروس علمی، یک نظر عدلی با تجربه و یک نظر دیگر با تحصیلات دانشگاهی می باشد (تاکید است).

۴- به دلیل نامناسب بودن مدارک تحصیلی برخی از مدیران گروه ها و عدم اشتغال آنان به رشته های فرش، تحول نمودن بسیاری مدیریت گروه های آموزشی به دانش آموختگان رشته فرش ضروری است.

۵- گرایش دانشجویان در زمینه فرش دستار متفاوت است اکثر رشته های هنری به روش نیمه به نیمه برگزار می شود که باید یکی از معضلات ما دانش آموختگان جامع بودن

محتوی دروس عملی در کلیه مراکز مختلف آموزشی می باشد لذا با توجه به نوع مناطق مختلف فرش باقی بر تئوری اتخاذ شود تمامی سبک های مختلف فرش باقی بر کشور در آموزش مورد توجه قرار گیرد.

۶- یکی از مشکلات اصلی دانش آموختگان این رشته برای ورود به عرصه تولید و تجارت با شناسایی به قوانین و مقررات مربوط می باشد لذا خواهان مجلسین دروسی در این زمینه با عنوان قوانین و مقررات تولید و تجارت می باشیم.

۷- حمایت مالی و معنوی از پژوهشگران دانشجویان در مراکز و مجامع آموزشی و پژوهشی را خواهیم.

۸- جهت تقویت زمینه آشنایی با رشته های فرش گرایشهای تخصصی در مقاطع کارشناسی ارشد ایجاد شود.

۹- با توجه به اینکه در مراکز آموزشی و عرصه های تولید و تجارت داخل وجود ندارد ما دانش آموختگان و دانشجویان خواهان تعریف فرآیندی جهت برقراری ارتباط بین این دو عرصه می باشیم.

۱۰- انتظاری که فضای فرش دستار ایران بر اساس برنامه های

بلند مدت و کوتاه مدت در جهت جذب متخصصین فرش ایران گام برداشته اند. لذا تقاضا داریم چگونگی آموزش و تحقیق در این کشورها مورد توجه قرار گرفته و نمایندگانی جهت بررسی و کسب تجارب به این کشورها مامور شوند.

۱۲- ما دانش آموختگان از برگزار کنندگان همایش خواهان پیگیری فراهم سازی بستر مناسب جهت ایجاد واحدهای تولیدی با استفاده از تسهیلات اعتباری و حمایت های قانونی می باشیم.

۱۳- با توجه به اینکه شاغلین در دستگانهایی که قبلاً در زمینه فرش فعالیت می کرده اند فاقد تحصیلات مرتبط می باشند. لذا تقاضا داریم به جای انتقال آنها به وزارت بازرگانی نسبت به جذب فارغ التحصیلان و دانش آموختگان فرش اقدام گردد.

۱۴- دانش آموختگان و دانشجویان رشته فرش تقاضا دارند این همایش به صورت مرتب و متوالی در دانشکده های دارای رشته فرش برگزار گردد.

گزارش بازرس انجمن از همایش تقاضاهای محدود- مواضع معقول

برگزاری اولین بله نخستین همایش سراسری دانشجویان فرش کشور با استقبال بسیار خوب دانشجویان، اساتید و تعداد معتدلی از دست اندرکاران فرش دستار روبه رو گردید و این نشانه تشخیص صحیح برگزار کنندگان و بیشتر از همه فدغه دانشجویان این رشته می باشد.

فضای فراهم آمده از فرصتهای خوبی بود تا نظرات در قضایی سالم و در میان خانواده جوان فرش عنوان شده و عملکردهای دست اندرکاران آموزشی و غیر آموزشی به چالش کشیده شود.

زمان چند ساعته و هر چند کوتاه در اختیار دانشجویان مسائل مبتلابه و مشغولیات عدیده ذهنی بسیار را که فرصت اعلام پیدا کردند فراهم نمود. و اگر امکان دسته بندی

و زمان مکنی در اختیار بود شاید نتیجه این همایش ملموس تر و از اعلام مواضع بهتری برخوردار می شد.

به راستی اینکه این همایش و همه همایش های برگزار شده اولین است و با کشور ما همایش غیر است و با آنکه فرموده ما چرا که است (جا کم نیست استقبال خوب است) و ... ممکن است از عمق جان پیدار و احساس مسئولیت گویندگان حکایت نماید. اما آنچه مکتوب و البته محدود اعلام شده است مواضع معقول منطقی و فراگیر پایانی می باشد که به نوبه خود از نویسندگان که جمعی از برگزار کنندگان و دانشجویان بودند تشکر می نمایم.

پیشنهاد میگردم مسئولین انجمن با ارسال نامه هایی جداگانه به همراه بیانیه مذکور و ذکر بندهای مورد نظر به کلیه مراکز و ارگانهای ذیربط پیگیری نمایند و در همین خبرنامه اقدامات انجام یافته را

گزارش و به اطلاع عموم برسانند. انجام پیگیری های بعدی به صورت درخواست پاسخ کنسی و یا انجام مصاحبه ضروری و درج آن میتواند اذهان عمومی و بخصوص خانواده جوان فرش را به جدی بودن انجمن در این خصوصی و دریافت جواب و فضاوت در این امر به خوبی انجام دهد.

به پاری خدا دومین همایش سراسری دانشجویی فرش کشور در تبریز باید با گزارش اقدامات عملی و گامهای پیش رو شروع و با همکاری و اتحاد تدابیر و راه حل های مناسب ادامه یابد. انشاا...

اعطای درجه علمی - پژوهشی به مجله انجمن علمی فرش ایران

کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور با اعطای درجه علمی - پژوهشی به مجله انجمن علمی فرش ایران موافقت کرد. این کمیسیون موافقت خود را مشروط به اینکه مقاله های چاپ شده فقط در زمینه فرش باشد اعلام کرد. ضمناً توسط هیات نظارت بر مطبوعات وزارت ارشاد اسلامی در مورخه ۸۴/۲/۲۷ مجوز این تشریه صادر گردید.

فراخوان مقاله

راهنمای تهیه و شرایط ارسال نوشتارهای علمین در فصلنامه هدف مجله علمی - پژوهشی (پازریک) انتشار نتیجه پژوهش ها و تجربه های علمی در زمینه فرش و زیراندازها و توسعه دانش در این رشته می باشد.

نوشتارهای پژوهشی، تحلیلی، گزارش های علمی، نقد کتاب های علمی، هنری در زمینه های فرش و زیراندازها برای درج در مجله پذیرفته شده پس از داوری و تصویب در هیئت تحریریه به چاپ می رسند.

نوشتارهای ارسالی نباید قبلاً در هیچ مجله ای به چاپ رسیده باشند ضمناً مقاله های ارائه شده به مجله پازریک نباید همزمان به مجله دیگری ارائه شده باشند.

نوشته ها ترجیحاً به زبان فارسی باشند. با وجود این دفتر مجله می تواند نوشتارهای غیر فارسی را به فارسی برگرداند و در صورت تأیید به چاپ رساند.

مقاله باید دارای بخش های، خلاصه (چکیده) مقدمه - روش تحقیق، موضوع و نتیجه گیری، پی نوشت ها و فهرست منابع و ماخذ باشد.

پی نوشت های (اصطلاحات - معادل های واژه ها - توضیحات) می باید در متن به ترتیب شماره گذاری شده و در پایان مقاله قبل از فهرست منابع تحت عنوان پی نوشت ها ارائه شود.

اندازه نوشته ها می باید بین حداقل ۵ و حداکثر ۱۵ صفحه مجله (با احتساب تمام بخشهای مقاله) باشد.

نوشتارها و مقاله ها باید در چهار نسخه تایپ شده با نرم افزار win word در قطع A۴ به همراه CD و نامه ای به عنوان سردبیر مجله پازریک به نشانی مجله ارسال شود.

تصاویر ارسالی می بایست به طریق رنگی و یا سیاه و سفید و در ابعاد ۹x۱۴ باشد. شماره عکسها، طرحها، جدول به ترتیبی که در متن مقاله به آن اشاره شده در پشت مدارک با مداد نوشته شود - جهت عکسها و طرحها باید در پشت عکسها مشخص شود. مدیر مسئول مجله پازریک

آشنایی با دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

دانشگاه هنر اصفهان

گرایش رشته فرش دانشگاه هنر اصفهان با تأسیس دو گرایش از پنج گرایش که در جلسه مورخ ۲۴/۱۴/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی تصویب گردید در سال ۱۳۷۶ و در مقطع کارشناسی شروع به کار نمود.

امکانات گروه با توجه به فضای محدود آموزشی گروه مرمت و بافت ادامه در صفحه ۴

خبرنامه: مقاله زیر توسط خاتمه رقیه الماسی مریی قالببافی سازمان میراث فرهنگی آذربایجان غربی تهیه شده است. ضمن تشکر از ایشان مسئولیت صحت مطالب به عهده خود ایشان می باشد.

فرش تکاب جلوه گاه هنر ایرانی (قسمت اول)

تهیه و تنظیم: رقیه الماسی
شهرستان تکاب در جنوبی ترین نقطه آذربایجان غربی واقع شده است. از شمال با آذربایجان شرقی از شرق با استان زنجان از جنوب با کردستان از غرب با شهرستان شاهین دژ و میاندوآب همسایه است. از نظر طول و عرض جغرافیایی در ۳۶ درجه و ۲۴ دقیقه عرض شمال و ۴۷ درجه و ۷ دقیقه طول شرقی قرار دارد. ارتفاع آن از سطح دریا ۱۷۶۵ متر و مساحت آن برابر ۲۵۲۳ کیلومتر مربع است. این شهرستان ۸۲۹۰۱ نفر جمعیت و تا مرکز استان ۳۱۱ کیلومتر فاصله دارد. مذهب مردم تکاب تشیع، تسنن و اهل حق است که دو سوم جمعیت آن مذهب تشیع و یک سوم آن سنی و اهل حق هستند. زبان رایج مردم تکاب ترکی آذربایجانی با لهجه خاص منطقه میباشد.

قالببافی تکاب با استناد به منابع تاریخی

آذربایجان در قرن سوم هجری قمری از بزرگ ترین مراکز بافت قالی در کشور بوده و در دوره های سلجوقی و ایلخانی نیز این هنر در آذربایجان از رونق خاصی برخوردار بود. مینیاتورهای نسخه خطی خمسة نظامی اثر قاسم علی و برخی آثار دیگر نشان می دهد قالببافی در دوره تیموری و سپس در دوره صفویه نیز سیر تکاملی خود را طی کرده است. امروزه نیز آذربایجان یکی از مراکز مهم تولید انواع قالی در ایران است و بافتن انواع قالی در بیشتر شهرها و روستاهای آن رایج است. تولیدات این هنر از نظر صادرات اهمیت بسیار دارد از جمله معروفترین مناطق قالی بافی در این استان شهرستان تکاب است و قالی افشار شهرت جهانی دارد.

تکاب به معنی آب باریک و زمینی است که آب کم و باریکی در آن جاری باشد. تکاب به اسم مرکب به معنی دره زمینی است که بعضی جاها آب فرو رود و از جای دیگر بر آید. این جا را تیکان تپه و تیکان تپه هم گفته اند (در زبان ترکی تیکان به معنی خار می باشد) که اطراف شهر وجود دارد. ممکن است به دلایل متعددی ایجاد شده باشد. یکی از دلایل آن پیش از اسلام از راههای مهم میان همدان و ارمستان و آسیای صغیر بوده و دیگر آنکه محل وجود چشمه ها فنانها و شاخه های رود سارق میباشد. شهرستان تکاب دارای دهها اثر تاریخی مربوط به قبل از اسلام است. از جمله تخت سلیمان که در چهل و دو کیلومتری شمال شرقی تکاب واقع شده و مرکز آتشکده بزرگ ساسانی به نام آذرگشسب یکی از سه آتشکده بزرگ و معروف ساسانیان است.

شهر بیشتر در اینجا بوده و احتمالا به علت فعالیت آتشکده کوه زندان دو فاصله ۱۵ کیلومتری تخت سلیمان فعلی ویران شده و آثاری از آن بر جای مانده است.

تاریخچه قالی در تکاب از دیدگاه باستانشناسی

شواهد باستان شناسی در استان آذربایجان غربی بویژه این مطلب است که بافت طرحهای هفت خان با نقشه ای شامل گلهای فراوان که در تمامی مناطق افشار بافته می شود در گذشته های دور رواج داشته است. در سالیهای اخیر در حفاریهای باستان شناسی تپه فالابیجی بوکان آجرهایی سر از خاک بیرون آورده اند که به گفته حفار آن آثاری بهمین کارگو به قرن هفتم پیش از میلاد تعلق دارد این نقوش بر روی آجرهای منقوش نقاشی شده و کاربرد این نقوش تا کنون شاید دقیقی بر سبب طولانی ارتباط هنرمندان با این طرح بوده باشد. بر اثر مرور زمان این طرحها نسل به نسل به ندره های حاضر رسیده که شامل همان طرحهای دیده شده در آجرهاست. این طرحها شامل اقسام گلهای هشت پر با هسته دایره ای که اصطلاحا فقط در همان منطقه طرحهای هفت خان نامیده میشود. حرکت طرحها در فرش ۳ نای ۴ نای و ۶ نای میباشد و در وسط آنها لوزیهای گذشته می شود که فاصله بین طرحها می اندازد.

موضوعات تلفیقی از گل و آیینه بصورت خطی در خطوط افق حرکت می کند. طرحهای مذکور به همین صورت روی آجرهای مکشوفه در بوکان با حذف آیینه ها دیده شده است. طرحهای لعاب دار شامل گلهای تزئینی شش پر یا هسته مرکزی که در یک ضلع و یا در دو ضلع مجاور که در گوشه ها مورد استفاده بوده از این محل فراوان بدست آمده است. طرحهای مذکور دقیقا با طرحهای هفت خان که بطور سنتی از هزاره اول تا این زمان رسیده همگون است.

قالی افشار تکاب

قالی و قلیچه های نفیس و گرانبهای افشار محبوبیت خاصی در بازارهای جهانی فرش دارد و از حیث رنگ و مرغوبیت و طرز بافت و نقشه دارای بهترین کیفیت می باشد. گاهی قلیچه های آن چنان ظریف توسط زنان و دختران ماهر و هنرمند افشار بافته می شود که می توان آنرا در کیف دستی جای داد. لیکن در اثر بی توجهی اولیاء امور حکومت های سابق در طول سالیان متعادی محصولات هنری و صنعتی این منطقه در هر برهه از زمان بنام یکی از شهرها از نظر تقسیمات کشوری و یا جغرافیایی که هیچگونه ارتباطی بهم نداشته اند مانند بیجار، زنجان، همدان و گاهی مراغه و تبریز ارائه شده است. لازم به ذکر است که نقشه و رنگ های قالی افشار ملهم از نقشه ها و سایر نقاط آذربایجان، خاصه تبریز است زیرا کسبه و تجاری که خامه و رنگ و نقشه به تکاب می آورده اند از تبریز وارد می شده و هنوز نیز از آنجا وارد می شود.

اگر بخواهیم اطلاعات کافی در مورد رنگهای گیاهی به کار رفته در قالی های افشار کسب کنیم باید پای صحبت رنگرزان قدیمی و صاحبان کارگاههای بزرگ قالی بافی تبریز بنشینیم. این صنعت با تمام سادگی آنقدر پیچیده است که تنها خود رنگرز، در سر خم رنگرزی میتواند بگوید که کدامین رنگ را برای مشتری تهیه می نماید. بهر صورت کلیه این رنگها را کوپ رنگی یا قازان رنگ می گویند.

بدلیل اینکه این رنگ ها را در داخل خم یا کوپ یا قازان تهیه می کردند. قازان کلمه ای ترکی بوده که به معنای دیگ می باشد.

طرز تهیه انواع رنگ های قالی افشار تکاب

۱- رنگ لاکه روناسی: در این رنگ آمیزی روناس را کوبیده و با پشم در آب خیس نموده و آن را به مدت دو روز در داخل کوپ یا خم می خوابانند و سپس کاملا می جوشانند تا رنگ را به خود جذب کند و سپس پشم را در انراز گاو می خوابانند تا رنگ آن ثابت شود. از این رنگ لاکه یا قرمز به سلیقه و ابتکار رنگرز چند نوع رنگ لاکه یا قرمز دیگر تهیه می کنند.

۲- رنگ چهره ای (دوغی): در این نوع رنگ آمیزی ابتدا روناس را کوبیده و آنرا در خم میزند و سپس پشم را خیس نموده در داخل خم می جوشانند (اما نسبت به رنگ لاکه کمتر می جوشانند) آنگاه یکی دو ساعت در دوغ می خوابانند تا رنگ حالت شفاف بگیرد.

۳- رنگ زرد این را از نوعی گیاه صحرايي بنام جاشیر، که نام محلی آن «جارتند» یا «جاشورت» میباشد می گیرند. یعنی به دستور فوق، خامه را در خم خوابانند سپس می جوشانند و برای ثابت رنگ مقداری ادرا گاو به آن می افزایند.

۴- رنگ صورتی یا پیازی: این رنگ نیز از روناس تهیه می شود و مقدار زمان جوشاندن خامه روناس یک روز یا کمتر و بالاخره بستگی به سلیقه و دقت رنگرز و خواست مشتری دارد. در این رنگرزی هم برای ثابت از دوغ استفاده می شود.

۵- رنگ گردویی: برای تهیه این رنگ، پوست گردو را می کوبند و در داخل خم می ریزند. سپس با خامه در داخل خم می جوشانند. از این نوع رنگ گردویی نیز دو یا سه نوع رنگ گردویی تند و متوسط و ضعیف، یا کاتالیزور نظیر دوغ، آهک یا هیدرو پست می آورند. ۶- رنگ سبز: این رنگ نیز از گیاه جاشیر و نوعی گیاه «گندل» با اضافه کردن موادی دیگری مثل آهک و هیدرو بنا به خواست مشتری توسط رنگرز تهیه می شود.

۷- رنگ سرمه ای: این رنگ را از لیل که جزو کالاهای وارداتی از آلمان بوده درست می کردند. برای تهیه این رنگ لیل را در کوپ یا خم می خوابانند و پس از جوشاندن برای ثابت رنگی از هیدرو و آهک استفاده می کردند.

۸- رنگ کرم: رنگ کرم که اصطلاح محلی آن «فورداغ رنگی»

می باشد و از نوع کرم مخصوص که بنا به چهار اکثر رنگرزان بیشتر در افشار پرورش داده می شود بدست می آید. ۹- رنگ سبزه این رنگ را از پوست انار تهیه می کنند و با از آهن زنگ که، با خواباندن در کوپ و افزودن موادی دیگر بدست می آورند. مسافران اینکه رنگ های طوسی سبز و موسی روشن را از همین خطوط با افزودن موادی دیگر مثل صندل و آهک تهیه می کردند.

قابل ذکر است که خود صنعت رنگرزی سنتی، مستلزم وجود رشته ای دیگر از همین صنایع بنام صنایع گیاهی، یا رشته عملی گیاه شناسی و از طرفی مستلزم وقت کافی و آشنایی با کارگاههای عربی و طولیل زیاد است. البته این آمیزش غیر قابل انکار است که صنعت رنگرزی سنتی ریشه در مواد داجیلین دارد و در نتیجه در مسئله خودکفایی اقتصادی و اشتغال نیروهای ساکن و غیر ساکن و مردم خوش نشین مناطق روستایی رانده ای برای تأمین مواد اولیه، همه ای برای حمل و آوردن گیاهان و عودهای به عنوان کارگران رنگرزی بسیار مفید و موثر خواهد بود و در هزینه ای ارزی کشور نیز تأثیر بسزایی خواهد داشت.

اجامه دارد.

فراخوان آثار برای شرکت در چهاردهمین نمایشگاه فرش دستباف تهران

انجمن علمی فرش در نظر دارد در چهاردهمین نمایشگاه بین المللی فرش تهران که از اول تا هفتم شهریورماه

جاری بر گزار می شود. غرفه ای برپا نمائید و در کنار آن برانامه هایی نیز ارائه کنید. لذا اعضاء محترم انجمن می توانست ضمن ارسال آثار علمی و هنری، پیشنهادات خود را به دفتر انجمن ارسال نمائید.

هم اندیشی هنر فرش

فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران با هدف فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای طرح و محصولات پر تنوع هنر فرش و بهره‌مندی علاقه‌مندان از نق و نظر استادان، هنرمندان، پژوهشگران و دیگر اصحاب تشنه و هنر اندر نظر طایفه این هم‌اندیشی هنر فرش را برگزار نماید.

این هم اندیشی با همکاری دانشکده هنر و صنایع دانشگاه گلستان از دیگر دانشگاهها، مراکز تحقیقات و ارگانهای اجرایی ذریعها در زمینه تیرماه سال ۱۳۸۶ در تهران و با کاشن برگزار خواهد شد.

- موضوعهای هم اندیشی:
- فرش، هنر، صنعت، فرهنگ
 - مسأله بازاریابی در فرش
 - زمای شناسی در فرش
 - طراحی (نقش) فرش، آسیب ها و راه حل ها
 - کتاب مهر طلایی فرش در ایران، ویژگی ها، اصالت و هنرمندان
 - پوشش آثار شاعران
 - نمونه های شناسی فرش ایران در موزه ها و مجموعه های معتبر جهان
 - اجناس طرحها و نقوش از یاد رفته، شیوه ها و راه کارها
 - طراحی فرش و ارتباط آن با نگارگری، معماری، موسیقی و سایر هنرهای پیشین
 - طراحی فرش و ارتباط آن با فضا، آیین، جامعه و مذهب
 - فرش و سبک زندگی - هنر با سایر صنایع (فرمان و صنایع)
 - فرش و تحولات تجاری در بازارهای جهانی - تهدیدها و فرصت ها
 - سلامت ارسال غلامه نقالات : ۱۳۸۶/۷/۸

دعوت علمی همایش - تخمین درویشی

استاد جوان و متقمم شورازی به لقاءالله پیوست

در تاریخ طولانی فلسفی و حیسانوار ایران از فون هفتم تا کنون مردان بزرگ ظهور کردند که نام و اعتبار آنها همیشه به صورتی مشخصی بر زبان جزایر هنر قرار دارد. بهزاد فولادپور ریاضی، فلسفی، منطق، الفبا و فلسفی و حاج منصور المکنان از این قبیلند از یکی از قله های مسیله این کشور جوانی زینتم ستوازی بود که در علاقت و آفرینش آثار ماندگار از راه استادان نامور و بیس گداشته بود. نقاشی های این استاد زینتها زینت پیشی خانه طر و موزه های ایران از زینت که اعتبار گامی های موزه های معروف جهان است. این هنرمند بزرگ در سال ۱۳۸۸ شهری شمسی در اصفهان چشم بد جهان گشود. در سال ۱۳۶۵ موفقی به دریافت دیپلمه هنر کرد. در سال ۱۳۶۶ به از راه زینت نمود و در چندین نمایشگاه شرکت کرد. استاد در بزرگترین نمایشگاه نقاشی کشور بزرگترین دیالوگ و بیستم نقاش را در بین هزاران هنرمند مسیله خود ساخت. ایشان معرفی را به نظریه تربیت و تربیت این بزرگ و بیس سبب کرد و در سال ۱۳۵۲ با همکاری بازنشستی نقل آسید در ۱۶ جولاد ۱۳۸۲ این مرد هنر مند چشم از جهان فرو بست و عاشقانی هنر را در سوگ خود داغدار نمود. نقاشی و مسیله و بر کنار معالجان و شهیدان خویش شد.

انتخابات انجمن علمی فرش ایران

انتخابات انجمن علمی فرش ایران در مجمع عمومی در تاریخ ۸۳/۱۱/۱۷ در موزه فرش برگزار گردید. در این جلسه اعضای هیات مدیره، اعضای علی البدل هیات مدیره و بازرسان انجمن انتخاب شدند. همچنین اعضای هیات مدیره منتخب در جلسه مورخه ۸۳/۱۱/۲۵ رئیس، نایب رئیس و خزانه دار انجمن را معرفی کردند که به شرح ذیل می باشد:

- اعضای هیات مدیره
- ۱- آقای امیر حسین جیت سازیان
 - ۲- آقای رضا الله داد
 - ۳- آقای محمد رضا عابد
 - ۴- آقای دکتر محمد تقی آشوری
 - ۵- آقای دکتر مجید منتظر
- اعضای هیات مدیره علی البدل
- ۱- آقای مجید تکویی
 - ۲- آقای سید علی مجابی
 - ۳- خانم دکتر مهرانگیز مظاهری
- بازرسان
- ۱- آقای دکتر حسن خانمی
 - ۲- آقای کریم شاهی
 - ۳- آقای بهمن فیزیایی

از استانهای خراسان، سیستان و بلوچستان، تهران، اصفهان، اردبیل، آذربایجان غربی و شرقی به طور مستقیم در زمینه فرشهای دستباف در رج های مختلف، تابلو فرش های هنری، آموزش و طراحی فرش - رنگرزی و طراحی کامپیوتری در این نمایشگاه مشارکت داشتند.

پنجمین نمایشگاه سراسری فرش دستباف ایران - تبریز در تاریخ ۱۷ - ۱۳ تیرماه سال ۱۳۸۶ در محل نمایشگاه بین المللی تبریز برگزار شد.

ادامه از صفحه ۲

و کارگاه طراحی و آزمایشگاه رنگرزی است که بعضا کارگاه بافت و مرمت و با آزمایشگاه در زمانهای مختلف با گروه صنایع دستی به صورت مشترک می باشد. دانشجویان امکان استفاده از سفر دانشجویی را دارند که در نمایشگاه های استانی و کشوری نیز از جمله فعالیت هایی است که گروه فرش امکان شرکت دانشجویان را فراهم می سازد.

اساتید این دانشگاه حتی الامکان از اساتید مجرب فرش اصفهان در زمینه های طراحی و مرمت و رنگرزی بوده و از نظر مسائل تئوری و بعضا علمی با استفاده از اساتید پروازی تأمین می گردد. اساتید تخصصی در زمینه فرش عبارتند از:

آقای فرهادیه (هندسه نقوش)، خانم مهندس توکلی (رنگرزی)، آقای جامی (مرمت قالی)، آقایان دادخواه و شکرانی (طراحی)، آقای دکتر دکتر سینتا (شناسایی با هنرهای سنتی)، آقای تکویی (طراحی گلیم) آقایان ایرانیور و پوریا (بافت)، آقایان زوله - باجمالی، درودچی (مباحث تئوری)، آقای مصری پور (نگارگری)، آقای لطفی (مرمت گلیم) در حال حاضر در دانشگاه هنر اصفهان دو گرایش طراحی قالی و مرمت و تکمیل در حال اجرا است و هر ساله حدود ۳۰ دانشجو جذب این رشته می گردند.

تعداد فارغ التحصیلان این رشته تا کنون ۹۳ نفر بوده و در حال حاضر تعداد ۸۹ نفر شاغل به تحصیل می باشند.

نمایشگاه آثار صنایع دستی از جمله فرش در گرگان

از تاریخ ۱۸ تا ۲۲ اردیبهشت نمایشگاهی از صنایع دستی ترکمن ها در قدیمی ترین دانشگاه گرگان دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان که از سال ۱۳۲۲ تأسیس شده است در مساحت حدود ۲۰۰ متر مربع به منظور ارائه هنر و فرهنگ و تمدن ترکمن و همچنین نمایش دادن سنت اصیل ایرانی برگزار شد. این نمایشگاه توسط دانشجویان ترکمن همین دانشگاه و همچنین تعاونی فرش بندر ترکمن و انجمن صنعتگران استان گلستان برگزار شد. این نمایشگاه دارای ۵ غرفه شامل: فرش - رنگرزی - زیور آلات - صنایع دستی - کتاب بود. در این نمایشگاه فرشهای ترکمن با طرح های ویژه آن و دارهای مربوط به این بافته ها ارائه شده بود. مشکل اساسی و مهمترین کمبود در این نمایشگاه عدم وجود کارشناسان رشته فرش بود تا بتوانند با توضیحات لازم را ارائه دهند.

با ارائه این نمایشگاه که همه مردم مهم از دانشجویان رشته فرش تا اساتید و حتی افراد معمولی در آن شرکت کردند این هنر به نمایش گذاشته شد و مردم از نوع رنگها و گرہ های این فرشها و همینطور از نوع الیاف استفاده شده در آنها اطلاع پیدا کردند.

استخدام ۵ نفر از فارغ التحصیلان فرش توسط شرکت سهامی فرش ایران

شرکت سهامی فرش ایران برای استخدام ۵۰ فارغ التحصیل رشته فرش جهت اشتغال در این شرکت از انجمن علمی فرش ایران دعوت کرد تا در این امر با شرکت فرش همکاری کند. مدیر عامل شرکت سهامی فرش ایران و اعضای هیات مدیره این انجمن پیرامون راه های جذب و انتخاب فارغ التحصیلان جهت اشتغال در شرکت سهامی فرش ایران مذاکرات میسوطی انجام دادند. شرکت سهامی فرش در صدد است تا از این فارغ التحصیلان که کار انتخاب و گزینش علمی ایشان به انجمن علمی فرش ایران واگذار گردید به منظور تقویت شعب شهرستان این شرکت استفاده کند.

گزارش اجمالی از برگزاری پنجمین نمایشگاه سراسری فرش دستباف ایران - تبریز ۱۷ - ۱۳ تیرماه ۱۳۸۶

پنجمین نمایشگاه سراسری فرش دستباف ایران - تبریز نیز سالن نمایشی بالغ بر ۲۷۰۰ مترمربع با بیش از ۶۲ واحد

خبرنامه انجمن علمی فرش ایران
 صاحب امتیاز:
 انجمن علمی فرش ایران
 مدیر مسئول: محمد رضا عابد
 سردبیر: سید جلال الدین بصرام
 گرافیکست و صفحه آرا:
 امیر حسین بصری
 آدرس: تهران - صندوق پستی ۱۳۶ - ۱۳۱۲۵
 انجمن علمی فرش ایران
 لطفا نظرات انتقادات و پیشنهادات خود را به آدرس
 خبرنامه ارسال فرمائید.